

ՆՆՈՒՆԻՆԻՍՏՐԱԿՐԱՊՈՅՑ

Հ. ՄԱՍՈՒՐԵԱՆ

ԲԱՃԱՆՈՂԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ցարկան	500 դր.
Վեցամսեայ	250 »
Եռամսեայ	150 »
Քրտասաման արկ.	70 ճր.

Ռաճաճարդարութիւն կ'սկսին
ամեն ամսոյ 1իւն 15

100 ՓԱՐԱ

Fondateur
M. MAMOURIAN
Directeur-Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

„Arévélian Mamouli“
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN

100 ՓԱՐԱ

Օրսօթերթ ազգային եւ քաղաքական

ԱՐԹՆՑԷՔ ԱՐԵՒՄՏՔԻ ԽՂՃԵՐ

Հայոց գոյութեան, Հայոց անհուն ու անսահման տառապանքի և զուլումի օրերուն մէջ այսօր ամենէ հանդիսաւորն ու անօրինակն է. ազգ մը, ամբողջ ժողովուրդ մը այսօրուան կ'սպարտի իր այժմու գոյութիւնը, որքան ալ ան՝ ցաւատանջ, որքան ալ սրտաբեկ, որքան ալ դառնագին հանդիսացած ըլլայ:

Հայն առանց մոլորանոց մը ըլլալու, առանց նեղմիտ ու աննեղող դաւանանք մը ունենալու, այս անօրինակ օրուան կ'սպարտի իր էութիւնը և իր Հայ անունի կիրարկումի ազատութիւնը:

Թիբեա մեր նախահայրերէն անոնք որ Աւարայրի դաշտին վրայ մղեցին կըրօնքի գերագոյն պայքարը, այն քահանայապետներն, կրօնականներն, զորավարներն ու զինակիրներն որոնք ճակատեցան զբազաշտի դէմ, գաղափարն անգամ չունենային թէ՛ Հայ անունն կրող ժողովուրդի մը գոյութեան պայքարն էր որ կ'մղէին, ժողովուրդ մը՝ որ դարեր ու դարեր ստրկութեան մէջ թէև պիտի տուալայէր, սակայն պիտի յարգէր, պիտի մեծաբէր, պաշտէր և կրկըպագէր իր գոյութեան կռիւր մղող նահատակներն՝ և անոնց յիշատակն պիտի նուիրագործէր:

Ահա այս յիշատակին փարած այս ժողովուրդը կրցաւ այսքան տարիներու ծանր ու ամբարակիւղ օղակներու լուծն կրել, կրցաւ աներևակայելի ու անօրինակ զուլումներու տոկալ, յաջողեցաւ ամբարակիւղ փարած իր նահատակներու արեան, իր մարտիրոսացած զաւակներու արեան, անայլթաք կտալի այն խաչին՝ որու հովանիին տակ անտրուանջ կրեց ամեն տեսակ անկրաւուցութիւններ հարստահարութիւններ, կեղծումներ, հալածանքներ, ամեն տարի կրկնուող ու անարափի մէջ չթերացաւ պանծացնելու վարդանանց սուրբ յիշատակը, յառեղով իր անհարկն զէպի այն արշալոյսն որ պիտի ծագէր վերջապէս օր մըն ալ իր վրայ, աւետելու իր ազատութեան ու փրկութեան վտիմ առաւուտը:

Ազատութեան ու փրկութեան այդ անձկայրեաց արշալոյսն վերջապէս ծագեցաւ, շիթ առ շիթ ծորեցաւ և սակայն քանի՛ քանի՛ վարդանանց նման նահատակներու, քանի՛ քանի՛ անմեղներու և անպաշտպաններու յորդանոս արիւնով:

Անպառ տարիներու տողանցումէ մը ետք, երբ իսպառ կ'ընկնէր Հայ աշխարհն բարբարոսներու լուծին տակ, կ'սկսէր Հայոց գոյութեան, այսօր կըրկին ձերբազատուած, կրկին վերակենդանացած կ'սլոյնէր ամեն կապանք, և կը յաջողնէր բարձրագլոյ իս փառարանել վարդանանց յի ատակն, որ հայ յաղթանակի սեւեռուն կրթողն հանդիսացաւ հայուն համար թէ՛ հին դարերու մէջ իբրև յաջողող մեր հարստութեանց և թէ՛ օտարի լուծին տակ հեծեծող մեր նախահայրերուն, և մենք՝ բաղդաւորներս այսօր ահա կ'արժանանանք այդ մեծ արշալոյսին, ազատութեան ու անկախութեան այս աւետաւոր մեծ օրին:

Սակայն մեր ուրախութիւնն կրնանք անխառն համարել, այս հանդիսաւոր օրուան մէջ մեր անկախութեան ու ազատութեան բոլորամուէր նուիրուելը:

Հայոց ճակատագիրն միշտ մթամած, միշտ սեւեթոյն երիզով մը կարծես չքաւորուած ըլլալու դատապարտութեան մը կ'ընթացէր գոյութեան ըլլալու:

Թէև հեռու հայրենի հողէն, հազարաւոր մղոններով աստանդական, հիւրասէր ժողովուրդներու ծոցին մէջ, կ'յուսայինք գեթ այս տարի սրտի անայլույ յուրախութեամբ սունել ու պանծացնել յիշատակը՝ մեր նախահայրերուն նախահարց՝ որոնց շնորհիւ այսօր կրցանք պահել ու պահպանել հայ անունն ու հայ անուան փառքը, սակայն ինչպէս ըսինք, մեր ուրախութիւններն չեն կրնար սեւաթոյր երիզով մը չքաւորուած չըլլալ:

Կրկնական կուգայ անգամ մըն ալ հայու հողին մէջ միտնել իր արիւնոս դաշտը, օտար պաշտպանութեան, օտար հովանաւորութեան տակ իբրև աւանդ, անձեռնմխելի աւանդ մը, զուրկութեան արեւմտեայ հայրենի մը, այսօր արիւն արցունք կուլայ, որովհետև այդ աւանդին շուրջ զեզերող ու մշտապէս յանդարտ արիւնկալի ելուզակածին ճիւղներ, օգուտ քաղելով աւանդապահներու միամիտ, անփոյթ և թիրեա թոյլատու գիրքէն, շիւ նկատումներէն, սխալ տեսակէտներէն, անընդունակ վճռակոտութիւնէն, կ'յաջողին իրենց ընազգական հակումներուն յազուրդ տալ և անպաշտպան ու անօգնական թողուած այդ աւանդն աւրտելու, թաւանել, սպաննել ու շարքել:

Եւ այդ հայրենի, աւանդ թողուած օտարին ձեռք, իրենցմէ հոսած արիւնի թողած ակօսներով կերթան միանալ՝ մեծագոյն եղեռնագործներու պատրուտած մեծ եղեռնին մէջ բոսորացած արեան ճապարհներուն. զանոնք թարմացնելու, գոլորշիացնելու և զօղելու համար Աւարայրի դաշտին վրայ, իրենց նման խոջի ու հայրենիքի ազատութեան համար ընկնող քաջերուն, որոց յակիրտութիւն դարերու ընդմէջէն ուճուցած, հեռագիտէ կուտակուած, հսկայացած, լեռնանման զանգուած մը դարձած, մունջ ու անբարբառ կը ցցուի աւրեւմտեայ ժողովուրդոց առջև և կ'զիտէ ան արշալոյսն որ իրմէ կ'ծագի և այն արեւն որ կը բարձրանայ զէպի զէնիթ, առանց անհրեկելու այդ քաղաքակիրթ ժողովուրդներու խիղճներն որոնք սուսօրէն կը դիտեն հայ մարտիրոսացած ժողովուրդին անխնայ արեւելքէն ծողող այդ արեւուն մէն մի ճապարհին մէջ լուսաշող ու բեկբեկուն:

Հ. Մ.

ԼՍՅՆԵՐՈՅ ՄԵՐ

Այսօր լոյս կը տեսնէ Իզմիրցոց համար բոլորովին նորութիւն մը հաւաստելիք հատոր մը:

Պարթևեանի «Ձմիւռնահայ Տարեցոյց»ն է, որ տարեցոյցէ մը աւելի հետաքրքրական ալպոմ մը կ'ընկացնէ և կ'անդրադառնայ Իզմիրի և զմիւր նահայուն կեանքով:

Տարեցոյցներու սովորական և բանաձեւաւ աւելորդարան ճոխութիւնն չունի, սակայն հոն կ'պատկերանան զմիւրահայ վէթերաններ՝ Մամուրեան, Չիլինկիրեան, Նուպարեան, Կաստանդեան, Մսերեան, զմիւրահայ զիմաստուերներ՝ Ալիաւորեան, Գոճամանեան, Սպարթալեան, Թազարեան, Իփիլքեան, Համբարձումեան և կարգ մը ուրիշ հայ վաճառականներ, հոն կ'երեւին բոլոր ծանօթ զէմքերու պատկերներն և անոնց զիմաստուերներն:

Այդ տարեցոյցին մէջ յօդուածներն կ'երեւին Նուպարեանի, Չիլինկիրեանի, Շաքլեանի յօդուածները:

Համառօտ ծանօթութիւններ կան հայ բժշկական և փաստաբանական դասին վրայ, վերջապէս հեղինակն կարելին ի գործ գրած է հետաքրքրական դարձնելու այդ հատորն և կարծեմ թէ յաջողած է ըստ բաւականի:

Իրաւ է որ դեռ շատ թերիներ կրնայ ունենալ այդ հատորն, սակայն այնքան հասցեագրով ճրագրուեցաւ և այնքան աճապարհօր գործի սկսուեցաւ, որ այսքան կարճ ժամանակամիջոցի մը մէջ կարելի չէր անկէ աւելի կատարել գործ մը հրատարակ հանել:

Պէտք չէ մոռնալ թէ բոլոր լուսանկարներու կողպարներն Պօլիս, ծանօթ զինկոկրաֆ Պ. Ի. թի ճեանի յանձնարարուած են, որ շատ խնամով և անհամեմատօրէն ձեռնտու պիտի ըրով, շատ կարճ ժամանակի մը մէջ կրցածէ քաւորութի շափ կ'ազատարներ մաս առ մաս հասցնէ:

Այս տարեցոյցն իբրև առաջին փորձ մը կ'մեծարտի Իզմիրի հայ հասարակութեան և մտաշնչի կրնայ ըլլալ բոլոր խաւերուն, որովհետև հետաքրքրական է և միայնքստայն իր մէջ կը պարունակէ Ձմիւռնահայուն կեանքն ու անոր պատմութիւնը, ինչ քաջալերութիւն պիտի գտնէ փորձը ցոյց պիտի տայ. և եթէ այդ փորձն քաջալերիչ ըլլայ յառաջիկային թիբեա ունենալ անոր ճեռնարկներն որոնք պիտի աշխատին ամեն կերպով կատարելագործել ու լստ կարի ամբողջացնել Ձմիւռնահայ գաղութի կեանքն ու գործը իր գաղթած թաւակներէն ցոյսօր:

Այդ տեսակ գործի մը առաջին հիմնաքարն ահա կ'դնէ Պարթևեան այդ հիմնաքարին վրայ չէ՛ք բարձրացրնելու քաջալերութիւն պիտի տայ «Ձմիւռնահայ Տարեցոյց»ին՝ Ձմիւռնահայն:

ԵՍ

ՓՆՏՈՒՅԷՔ
ՍՈՒՐԷՆ ՊԱՐԹԵՅԻԱՆԻ
Պ Ա Տ Կ Ե Ր Ա Ջ Ա Ր Դ
ՋՄԻՒՌՆԱՆԱՅ ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ
Գին 100 դր.

ՄԻՍԸ ԲՐՈՔԿԱՆՏ

Հայ ժողովուրդի վերջին բախտորոշ և վճռական վայրկեաններուն, երբ իւրաքանչիւր հայ գաղութ իր ձայնը կը բարձրացրնէ բողոքի և կամ խնդակցութեան միջիններ կ'զգակերպելով, որպէսզի տակաւին Հայաստանի չորսուուած վայրերը անմիջապէս գրաւուին, և յանձնուին իր իրական տիրող Հայ ժողովուրդին. և եկըրոյ գաշակից կառավարութիւնը ազգու միջոցներ ձեռք սո են սանձելու համար գաղափարած և վարենի վճռակը, որ ջարդելու յաղաքականութեամբ գառնութեան բռնակը յորդեցուցած է:

Իրականացնա սակաւ բողոքի ձև մըն է, որուն կը հետևին բոլոր այն ժողովուրդները, որոնք իրենց զիրենք անկարող կզգան աւելի տարբեր ուժով մը հրատարակ գալու իրենց ըստանացող վտանգէն ազատելու համար: Եւ այս ուղղութեան նոյնպէս պէտք էր հետևէր Հայ ժողովուրդը, որու սպառնացող վտանգը մեր կարծածէն շատ աւելի խոշոր և ահաւելի է: Մենք այնպէս կը խորհնք թէ, արեւին տակ ապրող և ոչ մէկ հայ չըկայ, որ ասոր հակառակը պիտի փորձէր իր իսկ գոյութեան և չը գոյութեան հետ կապ ունի:

Ի՞նչ խնդիր է թէ այդ չնչնահալական և կամ բողոքի հետապնդները, որոնք վայրկեանական տպաւորութեան տակ և անհատական զգացումներէ յառաջ կուգան, պիտի կը արեւին օգտակարութիւններ յուսով բերուլու, և կամ կարգ մը շրջաններ, ուղ աւեղձուածային հետապնդները պիտի չը մնասե՞ մեր այնչափ նախնական դատին, որ մեր պատուիրակիւր կը հետապնդեն Բարիզ և կամ միւր եւրոպական տիրութեանց մօտ, որպէս իրական ներկայացուցիչները Հայ ժողովուրդի զգացումներուն և բողոքի քննարկներուն:

Ահա մեր իրական վէրջը որուն պէտք է հետևին մեր լոգողները անթիբօրէն և աշտրվօրէն, որոշ ուղղութիւն մը տալու համար, այն բոլոր բորբոքուած զգացումներուն, որոնք շատ ժամանակ կը պաթին բոլորովին անտեղի, վրիպելով իրենց բուն նշանակակէտէն, մինչև իսկ վտանգելով մեր այնչափ փայտալից նախնական սուրբ գաղափարը:

Սակից ասանք արտասահմանի հայութիւնը շատ մը բողոքի հետագիտուած է և բողոքական պետութեանց թուրքերու կողմէն ի գործ այնուած հայալիք քաղաքականութեան վիճիքը տարու համար. և որոց կողմից ասանքն տեղը կը գրաւէր Ալէքի Հայ հասարակութիւնը իրեն պիտ ունենալով Պ. Լրատն Նիքոթիան իրականութիւն խոտափանելու համար պէտք է ըսել որ Պ. Նիքոթիան բաւարի իրական առումով թէ ազդուէր և թէ վաղապէս առձ մըն է, ան կրցաւ քիչ ժամանակուան ընթացքին ծանօթացնել Հայ ժողովուրդի իրական արժէքը և մեծ հայապիտական շարժում մը առաջ բերաւ (Յուսատանի մայրաքաղաքին մէջ, որը մինչև այսօր կը շարունակուի և մեծ վրաստահութիւն ունինք որ մինչև վերջն ալ շարունակուի:

Հոս կարծէ ըսել թէ՛ Գուհաստանի այդ օգիտութեան վրայ յառաջ եկած հայաստանի շարժումը բացարձակապէս կը պարտիր Պ. Նիկոլայեանի և ընդհանուր կը վերջանայ Պ. Նիկոլայեանի անձնական գործերով Իզմիրի մեկնեցումը և Հայաստանի մէջ նստելու անորինակ խնդիրները տեղի ունեցան, արտասահմանի ազատ հայութիւնը կրկին իր բողոքի վճարման ձայնը բարձրացուց, իբր բնական արդիւնք իր պտղաբերող վէժի զգացումներուն Բոյց Գուհաստանի Հայ ժողովուրդը այս անգամ չը կրցու սխտեմանի կերպով առաջադիմ կայացնել, որ չը իսպառնալով զգացումն պատուիրակութիւններու հետազոտած քաղաքականութեան, անոնք արտայայտեցին լոկ իրենց բնական զգացումները, որը բազմաթիւ հետեւեալքեր կրկին կրնար ունենալ, եւ ընդհանուր գիտակցութեան սեղանի վրայ Օրի նստել համար կը կարգանք հետեւեալ հետազոտող ուղղութեամբ քաղաքացի վարչականներու ձայնները և կատարելի ճշտորոշման այս պահուն, թախանձագին կողմերը վերջին մահացու հարուածը չի տալ մարտիրոս Հայազգի ստան զնախով իր ամբողջութեան և ազգայնով միացումը իրեն պատկանող բոլոր երկրամասերուն, միեւնոյն ա կատարելու տակ կը պահանջենք որ շարժումը երէն հաշտեալ ամբողջական Հայաստանի հոգատար պետութիւնը ըստիւրու մեր իրաւունքը: Ահա հետագիտ մը որու կրնանք հազար ու մէկ արդիւնք նշանակութիւն տալ ինչ մահացու հարուածէ որմէ մեր Աթէնքի հայ հասարակութիւնը կը սարսափի: Ընդհանուր մեկնք և ոչ մէկ մահացու հարուած չենք սպասեր դաշնակիցներէն, քանի որ անոնք այդչէն ճանչան Հայաստանի հանրապետութեան անկախութիւնը՝ առանց ու ե որչափ մարտիրոս սահմաններու մասին Երկրորդ վարձանակին ալ է թէ Աթէնքի հայութիւնը, ինչ յաւանտուութեամբ ո՛չ թէ կը խղզէ, այլ կը պահանջէ որ Հայաստանի հոգատար պետութիւն մը որոշելու իրաւունքը իրենց տրուի: Ահա պահանջ մը, որու իրաւունքը վերապահուած է յազմող պետութիւններու, որոնք իրենց պահանջը չըզործադրելու պարագային կրնան մարտադաշտ իջնել և հոն մագրել իրենց առկա հաշտեալը: Եւ կամ ինչ հոգատար պետութիւն է որուն կակարկէ Աթէնքի հայութիւնը յանձնի իր ներկայացուցիչ Պ. Եղուարդ Երկանեանին: Սենք սոյն պէս կը խորհիք թէ քանի որ Հայաստանի Հանրապետութեան անկախութիւնը ընդունուած է դաշնակիցներէն, այլևս հոգատար պետութեան մը մասին խօսիր աւելորդ է առաջ մ. իսկ եթէ անպատճառ հոգատար պետութիւն մը պիտի նշանակուի, ապա հոգատար պետութիւնը, ոչ թէ պիտի նշանակէ Աթէնքի հայութիւնը այլ ազգերու դաշնակցութիւնը և կամ այն պատկերակութիւնը, զոր մենք ընտրած ենք և որուն բացարձակ իրաւաստութիւն տուած ենք մեր նախնեկան նախնային հանրութեան հանդէպ: Կէտք չէ վայրկեանի տպաւորութեան տակ յառաջ եկած զգացումներէն շարժուիլ, այլ պէտք է շատ զգոյշ մտնելու բուն վերջին, որովհետև իւրաքանչիւր սխալ կրնայ մեզ նոր անակնկալներու առաջ դնել, որմէ կը տուժէ հայ ժողովուրդը, իր ամբողջութեամբ:

Պ. Անիկեան

ՅՈՒՇԱՏԵՍՐԷՍ

ՄԱՐԳԻՅ ԵՒ ԻՐԲՅՅ

Ինչ միշտ այն համոզումն ունեցած եմ թէ, հոգուպիտ բացարձակութեան երբ լարելով, մարդիկ ընդհանրապէս և իրքինքնուն բարձր ու վեմ զարգացողներու քարոզի կամ վարձպետի զեր տուողները մասնաւորապէս, կը ներկայացնեն բացայայտ

երկուութիւն մը իրենց զգացիկ խօսքերուն և այդ գործերուն մէջ, իրենց վեմ անակնկալութիւններուն և նոյն գործնականութեան մէջ:

Անորոշելի գործած համոզում մըն է ասիկա, որ արդիւնք է ոչ մէ զէպի մը կամ պատահարի մը, այլ առօրեայ բազմաթիւ շոշոփելի և հաստիչ փորձառութիւններու: Ու գրեթէ ամեն օր անգամ մ'եւ կը խորանայ այդ համոզումը, որ իմ մէջս կ'ստեղծէ տեսակ մը թիրազուատութիւն խտայական խոչնդներու անկեղծութեան մասին:

Այս թիրազուատութիւնս, որ կը ձգտի տեսակ մը անխորժ սկիզբու կրթեան, կուգար անգամ մը եւս զորանալ երբ թերթերու մէջ կարգացի Պ. Շ. Միսաքեանի պատասխանը Հայ Գրաչարաց Միութեանը Դէպքը ինքնին թէ և ան շն էր, որովհետև խնդիրը չէր գործարկուած և պարտաւորութեան հարցումը մը չուրջ յիշէր որ ի մեծ բազմազգութիւն մեզի, անկարելի երէ լի մըն է անտեսական և բ'կերային որոշ արգասուցէ զարկ մեզի պէս նորածին ազգի մը իրականութեան մէջ: Այլ պարզ վէճ մըն էր թերթի մը վարձիներուն և անոր — աշխատանք — գործաւորներուն միջև:

Սակայն և անպէս իրողութիւնը, իր ամենէն աննշան ձևով իսկ, կ'ուգար անգամ մ'եւս ցոյց տալ ինձ, թէ մարդ որքան կը տարբերի իր խօսելու և գործելու եղանակներուն մէջ, թէ տեսականէն գործնականին անցնելու համար որքան դժուարութեանց կը բաղձի բանաւոր կենդանին, ինքն իր մէջ իսկ, և թէ վերջապէս, ինչպէս կոպիտ իրականութիւնը միշտ կը ցցուի գեղեցիկ երազներու գէժ, իր վայրագ ատելութեամբ կը ցնդեցնէ զանոնք, մեզի թողելով միայն անանց ետեւէն մեր խօլ վազքին մէջ վատնած ճիգերուն անլուծեան և ահաւոր հրաքանդութեան մը բովանդակ վերան ու մարմոքը:

Կարգացի այդ քանի մը սողերը, ընկերվարականի մը կողմէ ստորագրուած, և խորհեցայ թէ՛ Պ. Շ. Միսաքեան, որ ինքզինքը ճանչցուցած է իբր Մեծ Երազին իրականացման անհնէն անձնուրաց զինուորը, որ ինքզինքը ներկայացուցած է իբր այդ վեմ իտեալին շերտնանց հաւատացեալը, որ Երեւանի մէջ չէ լնայած շանք ու ճիգ անոր ծաւալումին ի նոյսս և անոր առած է իր քուէն և խանդազին քարոզած՝ որ ուրիշներն ալ տան, որ ընդարձակ սիւնակներ լեցուցած է, խանդոտ աղեր նուիրելով Ընկերային Մեծ Յեղաշրջման, որ նոյնքան խոնդովառ ճառերով և երկերով փառաբանած է զայն: Թիչպէս կ'ըլլայ որ նոյնիսկ չընկանիր զբոլորեալներու շնորհ բողոքը, գոնէ աղերսը, խնդրանքը, աղաչանքը լսելու և անկախակից խառնել մը մէջ ՎՏԷ՛ր, անցո՛ յի՛նէն բաժակս զայս՝ մ'ըսելէ վերջ, աննորիկ արձամտրանքով մը զբռն մը նախախնդր կը շարժէ կեղտոտ արեւաբարձ երեսինս:

Ինչպէս կ'ըլլայ: ճիշտ այնպէս ինչպէս որ մարդ կրնայ դաւանութեամբ քրիստոնէայ ըլլալ, և խաւնուածքով ու վարքով հեթանոսէ մ'ուելի հեթանոս, փոխադարձաբար:

Ու յանկարծ, դադարաբաց նմանութեան օրէնքով, վերջինցի սակե բուական երկար տարիներ առաջ Փր. Բանասցի Նախնեկեան բարեկամները ողբացեալ ժօրէսի մասին ըրած յայտնութիւնը թէ՛ «ընկերվարական մեծանուն վէժէրանը կը զրկէր իր թերթին համար աշխատող խեղճ գործաւորները, որոնք ապրելու շափ նոյնիսկ չէին կրնար շահիլ, մինչ ինք կը յամուէր հրաժարելու իր բարեկեցիկ կիանքէն»:

Ի հարկէ կարելի չէ ժօռէսի մը հետ բազմատեղ ընկեր Միսաքեանը, բայց և այնպէս իր ընթացքը, իր մանրանկար վիճակին մէջ կը ցցուէ մեծանուն վարպետի հարազատօրէն նմանելու իր ձգտումին մէջ մեծ յայտնութիւն մը:

Տ. ՔՈՐԳՈՍ

Կիրիկեան Լուսեր

ՄԱՐԱՇԻ շուրջ կարեւորը կը շարունակուին, հարգողակցութիւնը գեա վերահաստատուած չէ, ամայս 4ին Պրանական կարեւոր ուժեր գործնալ Մարաշ մեկնեցան:

Հէյթուէն որեւէ լուր չկայ, եւ թաղութիւնները ցուապին են:

Հերոս Ֆրեյնըմագը, Տէրէքոյ, Գարաքոյ՝ բարբարոս Քէմալի բարբարոս զինուորները այրած սնչացուցած են, երկու հարիւր տղամարդ փախտականներ սակոյն մեռլ և բոկոտն Քրզը Աղամ ապաստանած են, ասոնց 100ի մօտ խելահներ այժմ հոս կը գտնուին Մօտ 25 հազիի սաքերը ցուրտէն ուռած, սառած վիճակի մէջ է, անոնցը նոյն իսկ կոկորէն եղած:

Ասոնք պատուարներու գործին մէջ ծանր է պատասխանատուութեան բաժինը աղգային մարմիններու: Բայց վերին աստիճանի հրամայական:

Ասոնց բնականութեամբ և զաւակներու խողխողման վայրագ զէպերը արձանագրել մերձաժող պատմութեան վրայ բան մը չեն աւելցնիր, մայն կը հաստատեն թէ վազը միշտ վազը է հակառակ թրքական ձեռով խնատուէրի զուրհ հոգնելուն:

Ամայս 2ի գիշերը 100ի մօտ թուրք սպասաակներ խորտակեցին երկութեան գիլի գիծը, Մամուէրի և Եսր Պաշիի մինչև, գժին սախտաւորները կապիւլէ վերջ: Ձիւնարական առաջամները 24 ժամ յապաղումի ենթարկուեցան, այժմ ամէն բան կանոն ւար է:

Հայ Չայն ԱՅՆԹԱՊԻ ՄԵՋ 25 ՀԱՅ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ.— Այնթապէն գրուած նա մակէ մը կիմանանք որ հոն՝ Գայս բոււած շուկային մէջ 25 հայեր ըսպաննուած են թուրքերու կողմէ:

ՈՐՈՒ ԿԸ ՂՐԿԵՆ ԵՒ ՈՎ ԳՍԱՆԵ.— Իսլահէէն կը գրեն մեզի. Ֆրանսական կառավարութեան կողմէ հայ միլիոն (քաղաքագո) զինուորներուն համար եկած զենքերէն 44 հատը 3000 փամփուշտով միասին խաւրայօրէն կ'առնուին հազարապիտ Մըազի պէյի և տեղադրու գայմազումին կողմէ և կը զրկուին Պուրշիտ աղային:

Պէլ Փուլարի մէջ հայ կամուարներուն վրայ յարձակող թուրքերուն մեծամասնութիւնը վերոյիշեալ Պուրշիտ աղայի և տեղադր միւս աղաներուն չէթէներէն կը բաղկանոր:

ՅԱՌԱՋԻԱՂԱՅՈՒՄ ԴԵՊԻ ԱԼ ՊԻՆՏԱՆ.— Կը լսենք թէ Մարաշի մէջ գտնուող Պրանական ուժերը, որոնց մէջ նաև հայ կամուարներ: Մարաշի մէջ կարգը հաստատելէ վերջ, յառաջ խաղաղով հասած են մինչև Ալպիսթան, ուր կը գտնուէր թուրք սպասաակներուն կեղտոնը:

ՇԱՐՑԻՆԵՐԸ ՀԱՃՆԻ ԿՊՊԱՅՏՆԻՆ.— Հաճընէն գրուած նամակէ մը կը տեղեկանանք որ Շարի բոլոր հայ ժողովուրդը, մօտաւորապէս 300 հոգի, տիրող մտահոգի կացութեան հետեւանքով, փախուստ տալով Հաճըն սպաստանած են:

(ԿԵԼԿԵ)

Տեղական Լուսեր

Հելլէն Կարմիր Պաշի բժշկապետ Տօք. Պ. Չուրուքոս կատարած է Յնր. ամայն համարատուութիւնը, որու համեմատ այս ամառ ընթացքին Իզմիրի այլևայլ հաստատութիւններուն մէջ ինչպէս նաև Ուրլուի, Մանիսայի և Այալընի մասնաճիւղերուն մէջ բժշկուած են 8676 յոյն 1512 թուրք, 581 հրեայ, 326 հայ և 138 կաթոլիկ, ընդամենը 11,233 հոգի: Չրիաբար պատրաստուած են 10965 զեղազիրներ և կատարուած 64 մանրէարանական քննութիւններ և 124 վիրաբուական գործողութիւններ:

Հելլէն Կարմիր Պաշի Իզմիր հաստատութիւններու մէջ, 1919 էն մինչև 31 Յունվար 1920 այլևայլ հաստատութիւններու մէջ, ըստ նոյն այդ տեղեկագրին, այլևայլ հաստատութիւններու մէջ խնամուած են ընդամենը 97650 յոյն, 10731 թուրք, 8735 հրեայ, 2527 հայ և 1873 կաթոլիկ, գումար 121.416 հոգի:

Այս ժամանակահիշգիւնի մէջ ճրիտ բար արուած են 127483 զեղազիր և կատարուած 2127 մանրէարանական քննութիւն և 1930 վիրաբուական գործողութիւն:

ՀԱՆՐԱՅԻՆ առողջապահական վարչութեան կողմէ կատարուած են հետեւեալ աշխատութիւնները:

Սահպողական մաքրագործում և հակահիստով 16 խանութ, 3 հացի փուռ, 2 խան, ընդամենը 21 շէնք:

Չրի հակահիստով, 73 տուն, 1 խան, 22 բնակարան, գումար 96:

Համաճարակ իւանդութեանց ամսական գանկն է հետեւեալը:

Ձիւն՝ 6 զէպ, 5 մահ: Ողջախո 33 զէպ, 3 մահ, ժամտախո՝ 5 զէպ, ծաղկախո 42 զէպ 15 մահ: Մէնէն՝ միթ 1 զէպ: Կարմրախո 21 զէպ, 3 մահ:

ՕՒԱՅԻՆ կաղի բնկերութիւնն բուական օրերէ ի վեր ցերեկուան սպասարկութիւնը գազրեցուցած ըլլալով կ'տեղեկանանք որ 18) գործառնակները գազրեցուցած են իրենց աշխատութիւնները:

ՏՂԱՅՈՑ համար քաղաքիս մէջ հաստատուած «Բօյիթիկիթ» տնօրէնութիւնն իր համարատուութիւնն կ'ըլէ, որու համեմատ այս հաստատութեան մէջ խնամուած են վերջին Յունվար ամսուան մէջ, 194 տղաք ակնաբուական ճիւղին մէջ, 73 ակնաբուականին, 55 վիրաբուականին, 81 կողորային, 35 մորթային, 29 ատմաներու, ընդ ամենին 468 տղաք: Բօլիթիկիթի զեղարուն ձգտարար 2117 զեղազիրներ շի'ած է այս ամսուան մը ժամանակամիջոցին մէջ:

Հելլէն Բարձր. Քօմիտէր Մ. Սթերիտիս երէկ Պրանական զրահաւորի հրամանատարին այցելած է նաև ին վրայ:

ՉՈՒ. Պանիոս որ Մանիսէ եկած է քաղաքս, այցելած է Փոքր Ասիոյ զօրաց հրամանատար Չօր. Բօմիինոս Միլիթիթիս:

ԱՌՈՂՁ. Պորհուրը կը տեղեկացուէ թէ վերջին 24 ժամուան մէջ հետեւեալ զէպերն պատահած են, Իզմիրի մէջ 2 զէպ ծաղիկի և 3 զէպ մահացու կրիթի:

Արիմէնի Բանտիս թաղին մէջ տունէ մը երէկ հրեհ ծագած է սակայն հասած տնիթական օդնութեանց շնորհիւ առաջին առնուած:

ՆՄԱՆԱՊԷՆ՝ երէկ ժամը 3ին Հալքա—Բունար գտնուող կառաւարներն կրակ տուած են, այնպայ պտտուած մը, սակայն հրէջ խմբին անմիջական օդնութեան շնորհիւ հրեհին առաջին առնուած է, միայն այրած են 3 վահոնի:

Մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է Չօր. Բօմիինոս Միլիթիթիս և իր սպայ կողմէ տրուած առջի գիշերուան պարահանգէսը բացի զօրպետներէ և սպաներէ, ներկայներու մէջ կ'երեւին քաղաքիս օտար ինչէ, Հիւպատաներն, բազմաթիւ օտար ցամաքային և ծովային սպաներ և քաղաքիս միջազգային ընտրեալ ընտանիքի երկուստ անգամներն Այս պարահանգէսն պատուած էր նաև Հելլէն Բարձր. Քօմիտէր Մ. Սթերիտիս իր ընդհ. քարտուգորին Մ. Կուլարաքիթի հետ Պարահանգէսին մէջ Չօր Միլիթիթիս շերտագին բառերով կե. նայը առաջարկած է Ն. Վ. Աղեքասանը Թագաւորին, Մ. Վերիդէլուի և Դաշնակից պետութեանց ներկայացուցիչներուն Մ. Սթերիտիս պատասխանով զորավարին բաժակին խնամ է կենացը Իզմիրի սպայից: Պարահանգէսը տեւած է մինչև առաւօտ:

Տիար Արթուր Պալեոգիան և զուգարկուհի, Տէր և Տիկին Վահան Պալեոգիան և իրենց զուգարկուհի, Տէր և Տիկին Կ. Կիւրիանյան, Տիկին Արուստակ Պալեոգիան, Տիար Հրանտ Կիւրիանյան, Այրի Տիկին Լ. Պալեոգիան և զուգարկուհի, Տէր և Տիկին Մ. Մարտիրոսյան, Տիար Յակոբ Պալեոգիան, Տիար Սարգիս Մարտիրոսյան ցաւօք սրտի կը ծանուցանեն

ԱՅՐԻ ՏՊԵՆ ԿԻՒԼԻԱՆԷՄ, ՊԱԼԵՕԳԻԱՆԷՍ
Իրենց մօր, զոգարկուհի, մեծ մօր, ազգական և բարեկամին վշտագին մահը որ կ'ընթաց իր մահկանացուն ի ժընէվ 69 տմաց հասակին մէջ:
Կը հրահրուին ողբացելոյն բոլոր ազգականները և բարեկամները ներկայ գտնուելու յուզարկուորութեան արխուր հանդէսին որ տեղի պիտի ունենայ այսօր հինգշաբթի 19 Փետր. 920 կ: Ե. ժամը 3ին ի Ս. Ատեմիանոս եկեղեցի:
Մասնաւոր մահազգ զրկուած չըլլալով կը խնդրուի ներկայս իբր այն նկատել:

Թ Ա Տ Ր Ո Ն
Թ Է Ա Թ Ր Ը Տ Ը Ս Մ Ի Ռ Ն Ը
Փետր. 19 ԵՂ Վարդանանջէ օրը
Հայ Ձինտորի Ծօնտին ի նպաստ
ՇԻՐՎԱՆՁԱՏԷԻ ԴԼՈՒԽ ԳՈՐԾՈՅԸ
ՊԱՏԻ ԶԱՄԱՐ
Կարճակերպուած ՀԱՅ Ժ. ՏԱՆ
Վարչութեան կողմէ
Մասնաւորութեամբ Իշխել տեղեկերս
Գինը Լօժ 7,50 ոսկի
Ճօթէօյ Ա. կարգ 1,50 »
» Բ. « 1 »
Պայքօն 75 զրուշ
Կալըրի 40 »
Պիտի բանախօս Գ. Յ. Ամարանի

Վարդանանց Ազգային Տօնին առթիւ խմբագրատունս գոց ըլլալով այսօր, «Ա. Մամուլ» պիտի հրատարակուի շաբաթ օր:

ԱՅՅԵԼՈՒ ՊԱՇՏՕՆ
Վաճառատուններու մէջ իբրեւ այցելու քորէսքօնտան Անդրիանէն և Փրբաներէն լեզուներու աշխատի կը փափուքի արամադրելի անձ մը: Դիմել խմբագրատուն:

ԾԱԽՈՒ ԽԱՆՈՒԹ
Շատրովան Ալթը, Սիրանի բազարի անկիւնը՝ ծանօթ սեղանաւոր Ծանօթօ էֆի խանութին ճիշդ գիմացութիւն 31 հազուստեղէնի խանութին կէսը սեփականատէրերուն կողմէ ծախուանուած ըլլալով գնել փափաքողները կրնան գրիել: Թղթալաճառ Ա. Բիֆ էֆի խանութը, Սուլու խանի մօտ, թիւ 48:

ԴԻԱՄԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Լօնտօն	չէք	415
Նիւ-Յօրք	»	0,83
Քարիզ	»	8 25/100
Հոտ	»	6 33/100
Աթէնք	»	13 25/100
Անգլ. ոսկի		410
Տօլար		120
Փրանք		9 27/100
Լիր. Իտալ.		7 16/100
Տրախի		13 18/100
Լէյ		77/100
Բուպլի		80
Քուրօն		23
Ոսկի		496
Մարք		70/100

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱՁԴ
Մարզահամարի պատրաստութիւնը վերջանալու մօտ ըլլալով, այն ամեն ազգայինները սրտնք դեռ չեն տուած իրենց վիճակագրական թուղթերը, պարտաւոր են մինչև ներկայ Փետր ի վերջ անպարման յանձնել զանոնք առաջնորդարանին, և եթէ չուէին տրուել թուղթերէն ստանալ անմիջապէս դիմանէն:
Հակուակ՝ պարագային, այս պայմանաժամէն վերջ չտուողները ազգային իշխանութեանց դէմ իբրև անաստուգներ, դժուարութեանց պիտի ենթարկուին: Առաջնորդարանի մէջ և կամ անկէ դուրս ունենալիք իրենց սեւէ ազգային գործին տոթիւ:
ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ՀՍՈՑ

Ս. Դ. Հ. ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ՀԱՆԴԷՍ
Նախածեռնութեամբ Ս. Դ. Հնչակեան Իզմիրի Մասնաճիւղի, այս առաւ եկեղեցիէն յետոյ, Վարդանանց տօնի առթիւ Ս. Մարտիրոսի սրահին մէջ:
Մասնակցութեամբ «Բնոր» Երաժշտախումբին Բանախումբին Ընկ. Ս. Շահէնի կողմէ: Երգ, արտասանութիւն և խնչ:
Մ Ո Ւ Տ Ք Ը Ա Ջ Ա Տ Է
Ս. Դ. Հ. ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
Իշխել Մասնաճիւղ
(ԿՆԻՔ)

Տօք. Գ. ԱՄԱՏԵԱՆ
Մ Ա Ս Ն Ա Գ Է Տ
ՋՂԱՅԻՆ, ՄՏԱՅԻՆ և ՆԵՐՔԻՆ
ՀԻՒՆԳՈՒԹԵԱՆՑ
Նախկին շէճ ալ Էլիսիզ մտային հիւանդութեանց և Ա. օգնական Լօզանի համալսարանի շրջային հիւանդութեանց գլխիկներուն:
Նախկին բժիշկ Լօզանի Bois de Cery նահանգային, մտային հիւանդանոցին և դարմանատան:
Լօզանի համալսարանը աւարտել վերջ 5 տարի արուեստը կիրարկած է Ջուզեպիոյ մէջ:
Կը դարմանէ ամեն տեսակ շրջային և ներքին հիւանդութիւնները:
Հիւանդ կ'ընդունի բացի կիր. օրերէ, ամեն օր ժամը 10-12 և 3էն 5: Փինարը փողոց Թիւ 13 Շարնօ Սադ:

Ս. ՊՈԼՈՒՊԵՅԵԱՆ
Մ Ա Ք Ս Ա Ն Ա Ն
Մարտիտան 4-րդ թիւ 8
Նախորդ քնդհ. քննիչ և եւրոպական մարքի քարտփանց ընկերութեան պետ, իր աւելի քան 20 տարուախորին փորձառութեամբը, այժմ կը տանձնէ ներածութեան և արտածութեան համար ամէն գործողութիւն. պահպանելով նոյն ատեն իր յարգելի յաճախորդաց ամէն օրինաւոր շահերը:
ԳՐԱԳԻՐ ՄԸ ԿԸ ՓՆՏՈՒԹԻ
Վաճառական մը կ'փնտռէ գրագրութեան համար պատուաւոր և վրտահեղ պաշտօնեայ մը. փափաքողք դիմեն իւրաքրասաւն տեղեկութիւն ստանալու համար:

ԱՊՐԱՆՔԻ բեռնաւորուան, ճամբորդի, մասնաւոր գործողութիւններ, Պօլիսի անկէ ինքուր քերթերու մէջ Ձեր ծաւնուցումներուն համար ազգի և շոգեանաւորին ընդհ. գործակալութեան (ԱՐՍՆԱՆԵԱՆ ՅԱՆՈՒԹԵԱՆ) դիմեցե՛ք Հայաստանի Բարսաղը, Յալհօրօ քաւաճի անկիւնը թիւ 2:

Վ ԵՐ Ջ Ի Ն Հ Ե Ռ Ա Ք Ի Ր Ն ԵՐ

Հայկական Պատու իրակութիւնը

Լ Օ Ն Տ Օ Ն Ի Մ Է Ջ

Հայկական խնդիրը նախարարապետներու ժողովին մէջ քննութեան ենթարկուելուն հետեանքով Պ. Պ. Պօլոս նուպար և Աւետիս Ահարոնեան Լօնտօն գացած են:

ՀԱՅԵՐՆ ԵՒ ՏՐԱՊԻԶՈՆ
Հոռուէն կ'տեղեկացնեն թէ՛ Հայկական Պատու իրակութիւնը Սև ծովու վրայ ելք մը ունենալու համար Տրապիզոնի Հայոց Թողուելու մասին յիշատակագիր մը պատրաստելու վրայ է:

ՉԻՆՈՒՈՐԱՀԱՒԱՔՈՒԹԻՒՆ
Աթէնքէն կ'իմացնեն թէ՛ Յունաստան Արևելեան Մակեդոնիոյ մէջ չորս կարգեր ղէնքի տակ կոչած է:

ՎԱՏԻԿԱՆ ԵՒ ՍԻՆԷՄԱ
Սինէմաի կարգ մը ձեռնարկուներ Վատիկանի մէջ Ս. Պապին հետ տեսակցած են կրօնական և բարոյական ֆիլիսոփա պատրաստութեան և ցւցողութեան համար Վատիկան այս տեսակ ֆիլիսոփան քրիստոնեայ ընտանիքներուն մէջ ցուցադրուելու համարիտ գոնուած է:

ՅԵՏՍԱԶԳՈՒԱԾ
Պօլոսի խնդիրը մէջը չըլլալով Անատոլուի հարցը յետաձգուած է վէտիզէլուի Բարիզ վերադարձին:

Մ. ՄԻԼԸՐԱՆ
Մ. Միլըան ներկայ պիտի ըլլայ խորհրդարանի մէկ նիստին և ներկայ քաղաքական կացութեան մասին կարգ մը կարևոր յայտարարութիւններ ընելէ վերջ պիտի դառնայ Լօնտօն:

ՊՈԼՍՈՑ ԽՆԴԻՐԸ
Մ. Միլըան յայտարարած է թէ՛ Պօլիսը պիտի մնայ թուրքերուն և նեղուցներն ալ համաձայնակցաններուն: Մարաշախո մօջ այս մասին ձեռք առնուելիք զինուորական միջոցները պիտի իմացնէ:

ՊՈԼՁԷՎԻՔՆԵՐՈՒ ԾԱԿԱՏԸ
Պօլաքի բանակին մտացորդ մասը վերջերս Պօլէվիքեան ճակատը ճեղքած է և Իրքուցքի հարստութիւնները հտ տուած է:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԿԸ ԳՈՐԾԷ
Սօֆիայէ կը տեղեկացնեն թէ Գերմանիան է որ կազմակերպած է Պօլոսի իթիհատական նոր շարժումը և նոյն իսկ ատոր համար դրամ ալ ղրկած է:

ՆՈՐ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆՑ ՄԻՋԵԻ
Պեկրաս հրատարակուող «Էրօք» թերթը կը գրէ թէ Չեխօ-Սլով. ք և Եւրօ-Սլաւ պետութեանց միջև խորհրդակցութիւններ կը կատարուին պիւլաւական համաձայնութեան մը կ'ընթացին համար:

ԿԸ ՀԵՐՔՈՒԻ
Սերպիոյ և Յրանասի միջև գաղտնի համաձայնութիւն մը գոյացած ըլլալու մասին շիջող լուրերը կը հերքուին:

Մ. ՄԱՐՇԱԼ
Յրանասի ելեւմտական նախարար Մ. Մարշալ նախարարապետ Մ. Միլըանի հետ Բարիզ վերադարձած է:

ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԿՉԱՐՈՒՆԿՈՒԻՆ
Հօնտօնի կ'հեռագրուի որ Թուրքիոյ ինչպէս նաև Հայաստանի խնդիրն խորապէս չէ քննուած դեռ Հօնտօնի ժողովին վերջին նիստին մէջ: Ընդհանրապէս գրի տանուած է Հոլանտաի տրուելիք պատասխանն Քայզերի արտաստան մասին Այս ծանուցագիրը ստարագրուած է Հօլա ձօրճի կողմէ, որ Մ. Գլէմանսօի հրատարակէն յետոյ իբրև կրիցազգայն Համաժողովին նախագահ ընտրուած է:
Ժողովին նիստերն պիտի երկարին 20 օրեր, որոց միջոցին կ'յուսան որ պիտի յաջողին համաձայնել բոլոր տակախ խնդիրներու վրայ:

ՄԱԼԹԱԻ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐԸ
Բարիզէ հաւած տեղեկութեանց համեմատ Մալթաի մէջ բանտարկուած իթիհատականներն պիտի դատուին Բարիզի մէջ:

ԱՂԻՍԱԿՈՆԻ ԽՆԴԻՐԸ
Մասնաւոր տեղեկութեանց համեմատ Իտալիոյ և Եւրօ-Սլաւներու միջև համաձայնութիւն մը գոյացած է Ազգիականի մասին:

ՀԱՄԱՅՆՆԵԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԲՈՂՈՒՐԸ
Պօլոսի Համաձայնական պետութեանց Բարձր. Բոմիսներն կրտարապէս բողոքած են Օսմ. կառավարութեան Մուսթաֆա Բէմալի արարքներուն համար:

ATLANTIC ASSURANCE

COMPANY, LIMITED.

79, CORNHILL, LONDON E.C. 3.

Կ. Ո. ՈՍԿԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴԵՐԿԱՅՈՒՅՈՒՅԻՉ

Ի Զ Ս Ի Ր

ԱՊՈՒՂՈՒԿՐՈՒԹԻՒՆ

Կրակի դիմ.

NATIONAL UNION SOCIETY LTD.

LONDON

CENTRAL INSURANCE CO. LTD.

LONDON

Ծովային.

PHOENIX ASSURANCE COMPANY LTD.

LIVERPOOL

Դիմելը մանրամասնությունները հարևար.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ

Լ.ԵՒ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

ՕԿՏՈՍ ԿՈՎԷՆ. 31

ԵՒՐՈՊ. ՊՍԵՒ ԱԶՍԻՆ

ՊՍՏՃԱՆՆԵՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄՍՕ

ՊՍՏԵՐԱԶՄԻՆ ՊՍՏՃԱՆՆԵՐԸ

2. ԱՒՍՏՐՕ - ՍԵՐՊ ՎԷՃԸ

Ամեն պարագայի մէջ, պատերազմէն խուսափելու մեր միակ բախտն էր, ընդգրկել հաստատ և միացած զիջք մը: Չէր մասնակցել ժամանակ կայ հետևանք տալու իմ տաղանդիս: Ատոր վրայ ես ըսի թէ, մեզ համար փափաքելի էր ճանաչուլ ճշգրտորէն թէ Սերպիա մինչև ո՞ր տրամագիր է ընդունելու, Աւստրիոյ քանաձեւած պայմանները: Պ. Սազոնօֆ պատասխանեց թէ, պէտք է նախ խորհրդակցել այս մասին իր ընկերներուն հետ թէ անշուշտ Աւստրիոյ պահանջներէս մի քանին կարելի է ընդունուիլ Սերպիոյ կողմէ:

«Ֆրանսայի դեսպանը և Պ. Սազոնօֆ շարունակեցին իսկ ստիպել, որ

ն. վեհափառու եան կառավարութեան լիակատար համերաշխութեան յայտարարութիւն մըն է, Ֆրանսական և ուրու կառավարութեանց համար, և ես հետևաբար ըսի թէ, ինձ կարելի կը թուի որ զուգ գուցէ ուզէք հաւանիլ զօրաւոր զիտողութիւններ ընելու, գերման և աւստրիական երկու կառավարութեանց մօտ, անոնց յայտնելով որ Աւստրիոյ կողմէ Սերպիոյ վրայ յարձակում մը, վտանգի մէջ պիտի գնէր Եւրոպայի ամբողջ խաղաղութիւնը: Թերևս, զուգ կը գտնէք միջոց մը իրենց ըսելու թէ Աւստրիոյ կողմէ այսպիսի շարժում մը հաւանաբար պիտի բերէ ուրախ մտութիւն մը որ իրեն պիտի խառնէ նաև Ֆրանսան և Գերմանիան, և թէ Մեծն - Բրիտանիոյ համար զժողով պիտի ըլլար մեկուսի կիսով ընդհանուր պատերազմի մը պահուն Պ. Սազոնօֆ պատասխանեց թէ, մենք ուշ կամ կանուխ պիտի մղուինք պատերազմին մէջ, եթէ պայթէր ան. մենք պատերազմը աւելի հաւանական պիտի դարձնէինք, եթէ սկիզբէն իր երկրին և Ֆրանսայի հետ նոյն դատին չ'յարէինք: Ամեն պարագայի մէջ, ան կը յուսայ թէ ն. վեհափառութեան կառավարութիւնը, Աւստրիոյ որոշու-

ՔԱՐՍՈՒԹՈՒ Գ. ԵԱԳՈՒԷԼ

ԵՆՆՏԷՎԻ ԱՆ 7

(Փէշտիմալ՝ ր. սոչը)

Անոնք որ կ'փոփոքին Չամիչի զուտ օգի գործածել, անարատ մարտը և խնամով պատրաստուած, թեղ գիմեն վերեւ հասցէին, թէ մեծաբանակ և թէ փոքրաբանակ գնումներու համար:

Գինը Մէն ՄԻ ՕնԱԻ 50 ՂՐՆ.

Անհատաւորի գին մը, որովհետեւ այս ըմպելին արտածութեան համար պատրաստուած է, բայց արտածելի արելի չըլլալով տեղոյս վրայ վաճառու արտադրած է այս աժան գինով:

ԿԱԶԱԳՈՐԾ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

(Ս. Սաեֆան հասի փակին մէջ)

Հիւսնութեան և հասագործութեան արձեւակի վերաբերեալ ամեն տեսակ գործեր վերջին կատարելութեամբ կը շինէ: Կ'առանձնէ ամեն տեսակ յանձնառութիւններ: Մտքաւոր և խնամեալ գործ: Գիները չափաւոր:

ԺԱՂՎՈՒՐԴԻ ՉԱՅՆԸ

Օր-Յէրէի հագո՛ւ կա՛ն և հասարակա՛ն

Խմրագրապետ՝

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՅԱԿՈՒԲԱՆ

Տարեկան բաժնեկիցին 700 ՂՐՆ.

ՏՊԱՐԱՆ ԹԱՄԱՐԻՔԱՆ

ԷՐԱՆՈՒԿ 1888 ՅՆ

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպագրուին գրքեր, գրքիկներ, տետրակներ, յայտարարութիւններ, հարսանեկան նրախրագրներ, զեկուցատուներ ու մահազոյներ են:

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպուին նամակագրիկներ, պահարաններ, հաշուեցուցիկներ, ընկալագրեր, վերջապէս վաճառատան մը վերաբերեալ ամեն տեսակ տպագրական գործեր:

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպուին տեղեկագրիկներ, երկրորդնորու նամակահրապարակներ տոճակներ և վերջապէս տպագրական արձեւակի վերաբերեալ ամեն տեսակ գործեր:

Ամեն լեզու: ՉԱՅԵՐԷՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ, ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ, ՅՈՒՆԱՐԷՆ, ՔՈՒՐԲԵՐԷՆ

ՏԵՍԱԿՆԵՐՈՒ ՊԷՍՈՒՍՈՒԹԻՒՆ

ՍՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՅԵՐՈՎ

Մտաւոր և խնամեալ գործ օրուան զիցերու փայլ
Տպարանս լաց է առաւօտ միևնյա կես գիշեր
խնդրակներու հարևար

Վ Զ Ա Ր Ս ՈՒ Ն Ք Կ Ա Ն Խ Ի Կ

„ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ“

Թերթիս ծաւալը արեւի ընդարձակուած ըրշարով, այժմ ի վիճակի եմք արեւի լայն տեղ մը տալ ծանուցմանց բաժնին, նոյնիսկ եթէ ամեն օր հարկ ըրշար միևնյոյն ծանուցումն կրկնել, ինչ որ ասկից առաջ ի վիճակի չէիմք ընելու:

Գոհացուցիչ պարեմներ փոխ կամ մեծ, մեկ կամ արեւի ծաւուցմանց հարևար:

Դիմումներ կ'ընդունուին առտուրնէ միևնյա կես գիշեր:

ԿԱՆԽԻԿ Վ ԶԱՐՈՒՍ

մին զէմ պիտի արտայայտէր ուժգին պարտաւ:»

«Ֆրանս. հանրապետութեան նախագահը և նախարարապետը Ֆրանսա միայն չորս կամ հինգ օր, կրնան վերադառնալ, և այնպէս կը թուի թէ, Աւստրիա յատկապէս այն պահը ընտրած է, իր վերջագիրը զրկելու համար» (Անգլ. կապոյտ Գիրք):

Յաջորդ օր, 25 ին Գ. Սազոնօֆ, Սեր Պիւքանանի հետ ունեցած անձնական տեսակցութեան մը մէջ շեշտեց նախորդ օրուայ իր կարծիքը. — «Ռուսիա, ըստ ան Աւստրիոյ թող չ'ընար տալ, որ Սերպիան շախմատէ և պաշտաններու մէջ գերակշիռ տէրութիւնն ըլլայ...: Չփափաքիր փութացնել կռիւ մը, բայց եթէ Գերմանիա Աւստրիան չընէ, զուգ կացուցիւնը կրնաք անյուշալի նկատել»

Այսպէսով խնդիրը լուս մէջտեղ նետուած էր: Գերմանիա չուշացաւ պատասխանելու: Լեւտօնի մէջ, ուր յատկապէս կ'աշխատէր ձերբազատուիլ ունէ պատասխանատուութիւնէ, ըսել տուաւ թէ, վերջին բանը մեր կ'ուզէր ընդհանուր պատերազմ մըն էր, և այժմ պիտի ընէ կարելին, արգելելու համար այսպիսի ազէտ մը:

Փօն Եակով, նոյնիսկ ինքզինքն արտադիր ցոյց տալ երեքուս, յարելու Սեր Էտուարտ Կրէյի թելագրած առաջարկութեան, «Թէ չորս տէրութիւնները — Գերմանիա՝ Անգլիա, Ֆրանսա և Իտալիա — միասին պէտք էին աշխատիլ վիճիմտի և Բեղքոկրատի մէջ չափաւորութեան ի նը պատճառով»

Բայց իշխան Լիխնովիչի, Լեւտօնի ուր իր պաշտօնակցի, կոմս «Էնքէնտօրֆին հասկցուց թէ Գերմանիա ոչ մէկ քայլ պիտի առնէ վիճիմտի մօտ:

Փօն Եակով, Յուլիս 25 ի իրիկունը պայմանաժամը լրանալէն ժամ մը առաջ, ուրս փրս - գետական Պ. Պրոնիվիչի, ըսաւ թէ կատարուած բոլոր զիտումները շատ ուշացած էին: Գաղով կոմս Պերլիթօլտին, կը գրտնուէր իշ, կայսեր մօտ: Բրուսիան սկիզբ առած սովորութեան մը համեմատ, Աւստրո - Լեւտօնի արտագործոց նախարարը, մայրաքաղաքէն մեկնած էր, այնպիսի տոնին մը, ուր տաղանդակեցիչ խնդիրներ կարելի էր որ իրեն ներկայանան: Պայլով ցի ընդհ. քարտուղարը, պատճառ Մաշիոն հրաման չուներ կառավարութիւնը յանձնառու ընել:

(Շարունակել)